

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 154 41/99 - 11 089
Signatura: bo4cs105

Oblastní pracoviště č. 15 Zlín
Okresní pracoviště Vsetín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Vyhlídka Valašské Meziříčí Králova 380, 757 01 Valašské Meziříčí
Identifikátor ředitelství:	IZO: 045 211 345
Ředitel školy:	Mgr. Jiří Beneš
Zřizovatel:	Město Valašské Meziříčí Náměstí 7, 757 01 Valašské Meziříčí
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Vsetín
Termín inspekce:	3., 4. a 8. červen 1999
Inspektoři:	Mgr. Štěpánka Mikulenková, Mgr. Jarmila Jajtnerová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Plán práce školy na školní rok 1998/99, výroční zpráva školy za rok 1998, rozvrh hodin, tematické plány učiva, čtvrtletní kontrolní práce z matematiky, třídní knihy, přehled úvazků učitelů, přehled personálního zabezpečení výuky na obou stupních základní školy

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní škola má 21 tříd s celkem 510 žáky.

Inspekce sledovala podmínky a průběh vzdělávání v předmětech český jazyk, prvouka a hudební výchova na prvním stupni a v předmětech matematika a tělesná výchova na druhém stupni.

Ve všech ročnících jsou žáci vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Areál školy tvoří tři samostatné pavilony, dvě školní hřiště, školní pozemek a atrium s udržovanou parkovou úpravou.

Pavilon se třídami druhého stupně je dvoupodlažní. Třídy i chodby jsou dostatečně prostorné, jejich kapacita plně vyhovuje současnému počtu žáků.

Prostorové podmínky jsou nadprůměrné.

Ve vztahu k počtu žáků ve třídách má škola pro sledované vyučovací předměty na prvním stupni velmi dobré prostorové podmínky. Učebny jsou prostorné, účelně zařízené a vybavené. Vynikající je vybavení velkým počtem magnetických tabulí pro demonstraci učiva a manipulaci s názornými pomůckami.

Pro výuku českého jazyka na prvním stupni má škola dostatek učebnic a učebních textů. Také pro prvouku má škola odpovídající učební texty. Pro hudební výchovu jsou používány nové učebnice.

Vyučovací pomůcky pro sledované vyučovací předměty na prvním stupni jsou uloženy přehledně ve dvou kabinetech, nejčastěji používané jsou umístěny přímo ve třídách. Některé demonstrační pomůcky si učitelé zhotovují dle potřeby také sami. Pro hudební výchovu je k dispozici několik elektronických pian a několik sad Orffova instrumentáře. V každé třídě je moderní audiotechnika.

Předmět matematika je vyučován v kmenových třídách, samostatnou odbornou učebnu pro tento předmět škola zřízenou nemá. Vybavenost tříd školním nábytkem není stejná. Část tříd je zařízena novým moderním školním nábytkem, v některých třídách jsou dosud staré, ale celkem udržované a stále funkční školní lavice. S postupnou výměnou školního nábytku se v některých třídách pokládá i nová podlahová krytina.

Vybavenost pomůckami do matematiky je průměrná. Pomůcky jsou uloženy v kabinetu a vyučující je do hodin přinášejí. V některých třídách mají učitelé základní matematické vzorce a pojmy umístěny na nástěnné nebo magnetické tabuli. Technické přístroje při výuce matematiky užívají vyučující málo. (Zpětné projektory jsou poškozené, práce s programy pro opakování na PC jsou využívány zřídka.) Učebnice jsou dokupovány postupně. Novými učebnicemi a dalšími učebními texty (sbírkami úloh) jsou vybaveny ročníky šestý a sedmý. Učebnice pro osmý a devátý ročník plánuje škola zakoupit k začátku nového školního roku. Je nakupována ucelená řada učebnic, tak, aby učebnice na sebe navazovaly a obsahově co nejvíce odpovídaly zvolenému a realizovanému vzdělávacímu programu.

Pro výuku tělesné výchovy slouží dvě tělocvičny, dvě školní hřiště (s povrchem škvárovým a antukovým), vybudovaný areál pro plnění disciplín z učiva lehké atletiky (běžecká dráha, rozběhová dráha pro skok daleký, doskočiště, kruh pro další technické disciplíny - hody). Povrch hřiště (škvárového) i běžecké dráhy je poškozen a není pro výuku plně vyhovující. Ve spolupráci se zřizovatelem je plánována oprava a rekonstrukce již od začátku školních prázdnin.

Kromě tělocvičen a venkovního sportovního areálu slouží k výuce tělesné výchovy ještě nově vybudovaný a postupně zařizovaný malý gymnastický sál a výborně vybavená posilovna. Některé hodiny (lehké atletiky) se vyučují na vzdálenějším sportovním stadiónu, sezónně je využíváno i kluziště.

Vybavenost školy tělocvičným náradím i pomůckami je velmi dobré.

Materiálně technické podmínky školy jsou pro matematiku průměrné, pro sledované předměty na prvním stupni a tělesnou výchovu nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin a přestávky jsou stanoveny, respektují obecně platné didaktické i psychohygienické zásady. Během vyučování zařazují někteří učitelé na prvním stupni

relaxační aktivity, za příznivého počasí mohou žáci trávit hlavní nebo polední přestávku v udržovaném prostředí atria školy. Tekutiny (studené) si žáci mohou zakoupit v automatu umístěném na chodbě školy, škola plánuje nákup ještě dalšího automatu pro teplé nápoje. Vybavení pracovních míst žáků odpovídá současnému běžnému standardu, třídy jsou světlé, prostorné. Zastínění oken těžkými závěsy způsobuje v některých třídách nedostatečné větrání.

Ve škole je čisto, pořádek, chodby i většina tříd jsou vyzdobeny velmi kvalitními výtvarnými pracemi žáků s vkusně doplněny květinami. Některé chodby jsou tmavé (zastíněny další výstavbou v okolí školy), estetický vzhled části propojovacích chodeb a prostor plánuje škola vnitřními úpravami zlepšit.

Pro vytváření hygienických návyků spojených s tělesným cvičením jsou v areálu tělocvičny funkční sprchy a umývadla, běžně žáky využívána.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Sledované předměty na prvním stupni vyučují učitelky s požadovanou pedagogickou způsobilostí, kromě jedné vyučující (speciální pedagog) mají všechny ostatní i požadovanou odbornost pro výuku na tomto stupni základní školy. Jedna vyučující je začínající, tři jsou v důchodovém věku. Na druhém stupni jsou všechny hodiny sledovaných předmětů vyučovány učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Učitelský sbor je stabilizovaný, jeho věková skladba je příznivá.

Personální podmínky pro vybrané sledované předměty jsou celkově hodnoceny jako nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Počet hodin sledovaných vyučovacích předmětů je v týdenním plánu stanoven v souladu s realizovaným učebním plánem Základní škola. Vzhledem k velmi dobrým personálním podmínkám i materiálně technickému vybavení je ve všech ročnících druhého stupně zařazena třetí hodina tělesné výchovy. Touto třetí hodinou překračuje škola ve všech ročnících stanovenou týdenní dotaci povinných předmětů o jednu hodinu. Problém byl s ředitelem školy projednán a byla přijata opatření k nápravě.

Volitelné předměty jsou zavedeny od sedmého ročníku. Jejich výběr byl stanoven s ohledem na podmínky školy a zájem žáků (ve vztahu ke sledovaným předmětům se vyučuje informatika, sportovní výchova, cvičení z matematiky, zájmová matematika a pohybové hry na prvním stupni). Pro žáky tělesně oslabené je zaveden nepovinný předmět zdravotní tělesná výchova (jedna skupina).

Ze záznamů v třídních knihách, kontrolou čtvrtletních písemných prací a zápisů v sešitech žáků i z přímého pozorování ve vyučovacích hodinách je zřejmé, že učební osnovy jsou plněny. Učitelé mají zpracovány tematické plány učiva, menší časový rozdíl mezi plánem a jeho plněním byl zjištěn pouze při hospitaci v jednom sedmém ročníku.

Učební osnovy jsou plněny, nabídka dalších vzdělávacích aktivit je dostatečná.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Matematika

Předmět je v týdenním plánu dotován čtyřmi vyučovacími hodinami. Žádná třída není dělena na skupiny. Žáci se zájmem o matematiku mají možnost navštěvovat volitelný předmět zájmová matematika a cvičení z matematiky.

Hospitace byly provedeny ve vybraných třídách od čtvrtého do devátého ročníku.

Výuka byla připravená, žákům bylo v úvodu hodiny sděleno téma i cíl hodiny. V hodinách zaměřených na opakování a procvičování učiva byly činnosti střídány, žáci pracovali společně podle pokynů vyučujících, ale také samostatně s využitím učebnic a sbírek úloh. Vyučující si průběžně ověřovali zda žáci učivu rozumějí, otázky byly orientované na cíle hodiny, k hodnocení výkonů žáků bylo využito orientačního i individuálního zkoušení. Při výuce nového učiva bylo žákům objasněno, jak se učivo vztahuje k předešlému i jaký význam má v praktickém využití. Výklad byl srozumitelný, málo však bylo pamatováno na motivaci (výběrem vhodných příkladů), a tak ne vždy výklad žáky zaujal natolik, aby projevíli vlastní aktivitu a zapojili se prováděných činností. Při výuce nebyla v žádné hodině prováděna individuální péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami ani nebyly zadávány diferencované úlohy pro tyto žáky.

Pomůcky pro názornost procvičované látky byly užity pouze okrajově, ve vyšších ročnících druhého stupně pomůcky ani didaktická technika využity nebyly.

Vyučující jsou důslední, systematicky vedou žáky k vytváření potřebných pracovních návyků. Ve většině hodin vytvořili klidnou pracovní atmosféru, která dávala předpoklad pro dobré výsledky v učení. V namátkou vybraných sešitech byly písemné a grafické zápisy žáků na žádoucí úrovni, domácí úkoly jsou zadávány a kontrolovány. Čtvrtletní práce jsou prováděny, k jejich vyhodnocení je zpracován bodový systém. Podrobnou analýzu výsledků těchto prací škola neprovádí. Výsledky a opatření přijatá k nápravě zjištěných skutečností jsou obsahem jednání předmětové komise matematiky.

Výuka matematiky byla hodnocena jako průměrná a spíše nadprůměrná.

Tělesná výchova

Tělesná výchova je vyučována tři hodiny týdně. Dvouhodinový blok je zařazen v rozvrhu vždy na začátku nebo konci vyučovacího dne, třetí vyučovací jednotka je zařazena v rámci ostatních předmětů. Hospitace byly provedeny ve vybraných hodinách na druhém stupni.

Sledovaná výuka byla velmi efektivní, obsah i cíl hodin byl žákům vždy jasně stanoven. Výuka v tělocvičně byla výborně připravená, jednotlivé činnosti na sebe vhodně navazovaly, vyučující po celou dobu vhodným výběrem jednotlivých cvičení i vlastním příkladem (při aerobním cvičení) motivovala a aktivizovala žákyně k požadovaným výkonům. Velmi dobře byla metodicky připravena a zvládnuta i hodina zaměřená na výuku odbíjené. Žákyně výborně spolupracovaly.

V hodině zaměřené na lehkou atletiku byl v úvodní části zařazen terénní běh a další průpravná cvičení pro zvolené jednotlivé atletické činnosti (speciální běžecká cvičení, štafetová předávka). V hlavní části se vyučujícímu dařilo trvale soustředit zájem žáků na prováděnou vybranou činnost a hodina tak byla výborně využita. Ve všech hodinách zařadili vyučující doplňková cvičení, která vždy cíleně rozvíjela činnosti předchozích etap. Kladným hodnocením a povzbuzováním pěstují u žáků trvale pozitivní vztah k prováděným činnostem.

Výuka tělesné výchovy byla vynikající a nadprůměrná.

Český jazyk

Vyučovací hodiny měly stanoven jasný cíl a byly dobře připraveny. Většina z nich měla žádoucí pestrost a dynamiku.

V úvodu některých vyučovacích hodin byly vhodně uplatněny radostné muzické aktivity. Učivo v některých vyučovacích hodinách bylo odpovídajícím způsobem motivováno. Pro společnou práci byly připraveny vhodné texty na tabuli. Většinou učitelky dbaly na rozvíjení slovní zásoby žáků a na jejich spisovné vyjadřování. Důraz byl kladen i na správné tvary psacího písma a hygienu psaní.

Vesměs byly využity mezipředmětové vztahy, učivo bylo vhodně výchovně aplikováno. Činnosti žáků byly většinou optimálně střídány, zařazeny byly drobné relaxační a uvolňovací aktivity posilující soustředění a pozornost žáků.

Jedna vyučovací hodina neměla dostatečně promyšlenou stavbu a obsah. Převažující frontální způsob výuky a uplatněné vyučovací metody nebyly vzhledem k věku žáků zcela odpovídající. Vyučování postrádalo vstupní motivaci učiva a potřebné zábavné a hravé formy práce. Žáci plnili jen striktní jednoduché pokyny.

V jedné vyučovací hodině byl patrný přílišný důraz na pamětné memorování gramatických pravidel a jevů.

Sešity žáků ve všech sledovaných třídách jsou pravidelně kontrolovány, opravovány a hodnoceny.

Výuka českého jazyka byla hodnocena jako spíše nadprůměrná, v jednom případě jako průměrná.

Prvouka

Učení bylo většinou podpořeno úvodní radostnou muzickou chvilkou a vhodnou vstupní motivací učiva. Učitelky měnily promyšleně rytmus hodiny s pestrým střídáním žákovských činností. Na tabuli byly připraveny motivující kresby a texty pro zábavné formy práce. Některé úkoly řešili žáci diferencovaně.

Pro opakování a shrnutí učiva nevyužily učitelky v odpovídající míře názorný materiál a přírodniny k manipulaci, řazení a třídění. Vyučovací hodiny byly pojaty spíše verbalisticky. V jedné vyučovací hodině vyučování záleželo zcela jen na práci s učebnicí a pracovním sešitem, názorné pomůcky byly užity minimálně. Zvolené vyučovací metody nebyly adekvátní věku žáků.

Výuka prvouky byla hodnocena jako spíše nadprůměrná až průměrná.

Hudební výchova

Vyučovací hodiny hudební výchovy byly připraveny jako kombinované útvary s vlastními hudebními činnostmi žáků, s poslechem hudby a s opakováním hudební teorie. V přípravné části byla většinou zařazena dechová, hlasová, intonační a rytmická cvičení. Ta však většinou neměla další návaznost na hlavní hudební činnosti. Správná intonace zpěvu žáků byla jen výjimečně podpořena melodickým nástrojem a hlasovým projevem učitelky.

Při poslechu hudby nebyl v jedné vyučovací hodině vytvořen prostor pro emocionální prožitek žáků a vlastní žákovské objevování hudebních myšlenek v konkrétní skladbě.

Obsah všech sledovaných vyučovacích hodin postrádal jednotící hudební myšlenku, téma nebo činnost, jednotlivé části hodin na sebe nikterak nenasazovaly, vyučovací postupy byly voleny spíše náhodně, nepromyšleně.

Sledovaná výuka hudební výchovy byla hodnocena jako průměrná až spíše podprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve sledovaných vyučovacích hodinách českého jazyka a prvouky projevovali žáci většinou verbální znalosti v přiměřené kvalitě a žádoucím rozsahu. Velmi dobře ovládali poměrně náročné jazykové rozbory.

Do hudebních činností se žáci zapojovali se zájmem a aktivitou. Z hlediska kultivované intonace nebyl jejich projev vždy na požadované úrovni.

Žáci pracovali většinou pozorně a soustředěně. Chování žáků k sobě navzájem bylo přátelské, k dospělým se chovali slušně a zdvořile.

Na druhém stupni byly vědomosti, dovednosti a návyky ve sledovaných hodinách dobré. Tvořivost a komunikace není u všech žáků na žádoucí úrovni.

Ve srovnávacích testech (matematický Klokan, Kalibro) dosahují žáci dobrých výsledků. Každoročně žáci školy řeší i matematickou olympiádu a Pythagoriádu. V letošním roce dosáhli žáci školy v matematické olympiádě výborných výsledků, v rámci okresu získali dvakrát 1. Místo (kategorie Z9 a Z7 +8- devátý a sedmý ročník).

Trvale výborné výsledky dosahují žáci ve všech sportovních soutěžích. V rámci okresu obsazují dlouhodobě první místa, v okrese se umísťují na prvních třech místech, velmi dobré výsledky získávají i v regionálních kolech.

Z hlediska výsledků vyučování je škola hodnocena ve sledovaných předmětech jako spíše nadprůměrná a nadprůměrná.

ZÁVĚRY

- Škola využívá řady aktivit k realizovanému vzdělávacímu programu a velmi dobře se prezentuje na veřejnosti.
- Pro výuku tělesné výchovy má škola velmi dobré prostorové i materiálně technické podmínky.
- Výzdoba školy i většiny tříd je na velmi dobré úrovni.
- V rámci okresu dosahují žáci ve sledovaných předmětech velmi kvalitních výsledků v soutěžích a olympiádách.
- Ve většině sledované výuky českého jazyka byly uplatněny progresivní, efektivní didaktické metody adekvátně k věkovým zvláštěnostem žáků prvního stupně

- V některých sledovaných vyučovacích hodinách českého jazyka i prvouky byl patrný přílišný důraz na memorování naučených pravidel, pouček a poznatků.
- Ve všech ročnících druhého stupně není dodržena stanovená časová dotace, týdenní učební plán povinných předmětů je navýšen o jednu hodinu.

